

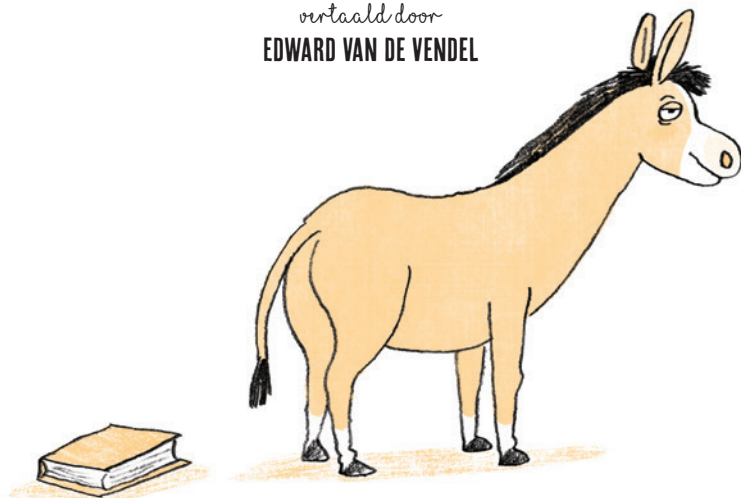

RICHARD AYOADE

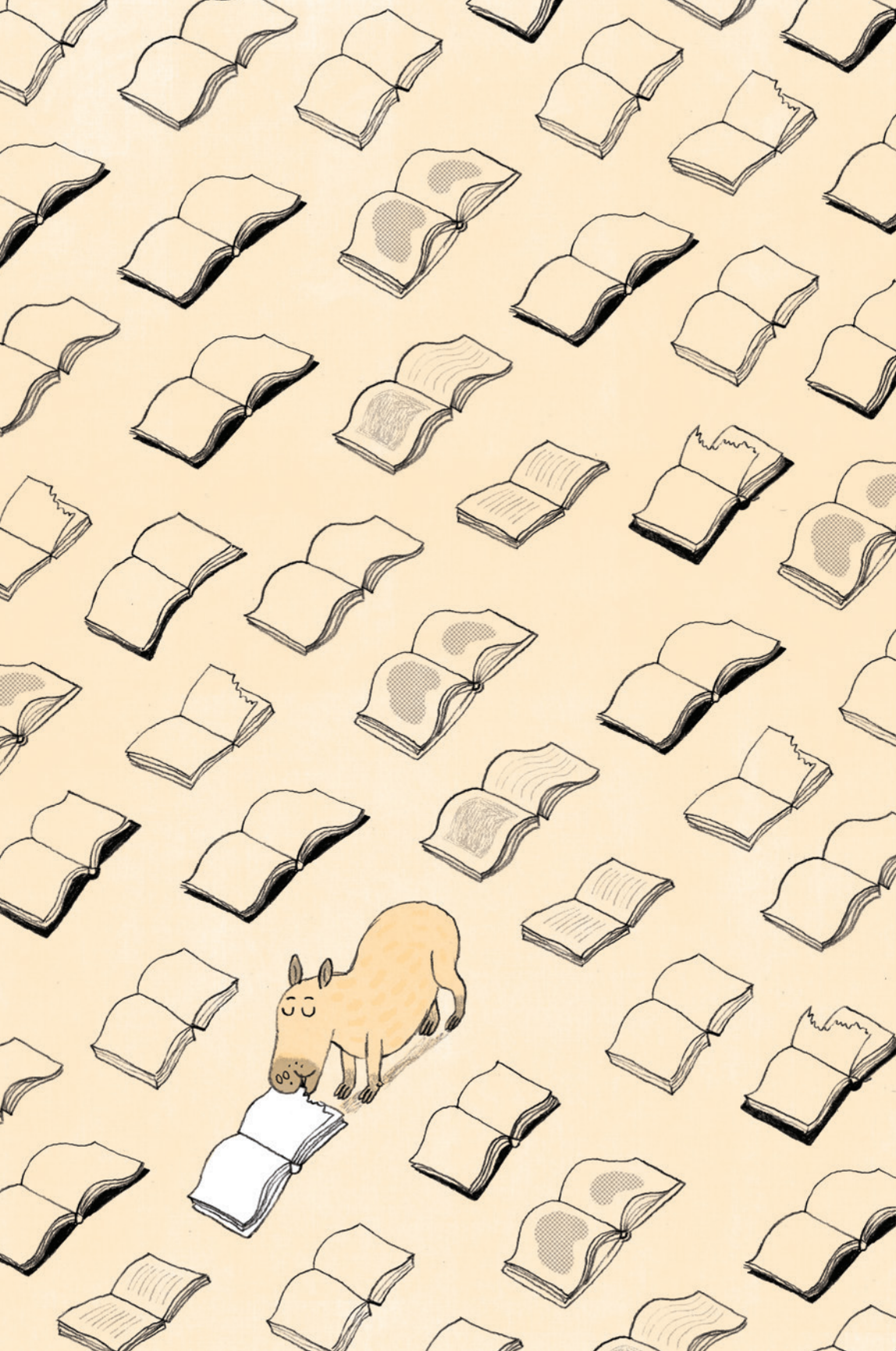
MET ILLUSTRATIES VAN **TOR FREEMAN**

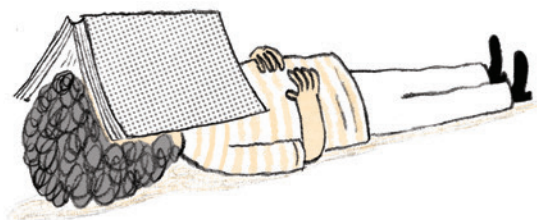
HET **BOEK** DAT
NIEMAND
WILDE LEZEN

vertaald door
EDWARD VAN DE VENDEL

Lannoo

INTRODUCTIE

**WAARIN IK (EEN BOEK) VERSCHILLENDE
BELANGRIJKE VRAGEN STEL,
DIE SUCCESVOL BEANTWOORD,
EN SIMPELWEG GEWELDIG VAN START GA**

Wat maakt dat JIJ een boek wilt lezen?

Ze zeggen dat je een boek nooit moet beoordelen op alleen het omslag. Maar hoe moet je anders beslissen of je het misschien leuk zult vinden?

Je kunt een boek niet eerst gaan lezen om uit te vinden of je dat boek wilt lezen, omdat je het dan, tegen die tijd, al gelezen hebt.

Afb. 1

OMSLAGEN VAN BOEKEN

(diverse)

Daarom willen wij boeken onze omslagen altijd zo leuk mogelijk maken. Maar we weten ook (uit droevige ervaring) dat, al versieren we onszelf met een majestueuze glittereenhoorn of een magische, angstwekkende draak, de strijd dan verre van gewonnen is. Hoe kunnen we al die keren vergeten dat we door de kamer gesmeten werden; ergens onder een stapeltje stinkende broeken belandden; of nog erger, op een plank gelegd werden, om daar voor eeuwig stof te verzamelen? Nu vraag je je misschien af: *wat is er zo erg aan op een stoffige plank liggen?* Maar jij bent nooit een boek geweest. Ik ben ontzettend allergisch voor stof en ik heb geen neus. Waar gaan al die niezen naartoe?

O ja.

Ik ben een boek.

Hoi.

Ik neem aan dat jij nu misschien denkt: *wat raar dat een boek 'hoi' zegt.* Maar waarom zou een boek eigenlijk *geen* 'hoi' zeggen? We zijn geen dieren. Hoewel jullie het (vreemd genoeg) heel leuk lijken te vinden om over dieren te lezen die 'hoi' zeggen en allerlei andere dingen doen die echt niet zo realistisch zijn, zoals tijgers die aan een tafel koffiekoeken zitten te eten in plaats van jullie hoofd eraf te bijten.

Ik heb een tip voor jullie. Als je een tijger ziet in je huis, ren je huis dan uit.

Als je vrienden wilt worden met een dier, kies er dan op z'n minst eentje dat geen mensen eet.*

Afb. 2 DE CAPIBARA (*Hydrochoerus hydrochaeris*)

HET GROOTSTE KNAAGDIER OP AARDE (AFBEELDING NIET OP WARE GROOTTE)
(SJAAL: VAN HET MODEL ZELF)

* Mag ik een suggestie doen? Word vrienden met een capibara. Dat is zo'n beetje het vriendelijkste zoogdier dat je kunt tegenkomen. Hij komt voor in Midden- en Zuid-Amerika, eet gras, weegt tot zo'n 65 kilo, en ziet eruit alsof iemand de kop van een kangoeroe door de staart van een eekhoorn heeft geduwd. Capibara's hebben een droge huid en kunnen heel goed zwemmen. Trouwens: wat je nu aan het lezen bent, heet een voetnoot. Dat is geen noot die je met je voeten moet kraken; het is een aantekening onderaan, of aan de 'voet' van de bladzijde.

1. Tijger ontdekken

2. Huis verlaten

Afb. 3

HOE EEN TIJGER IN JE
HUIS TE ONTDEKKEN

Sorry dat ik af en toe kwaad word. Heb jij dat ook weleens? Hier komt *De top vijf van dingen waarvan mijn haren overeind gaan staan.*

1. ***Mensen die een hoekje van de bladzijde omvouwen om te weten waar ze gebleven zijn.***
Hebben die barbaren nooit van een boekenlegger gehoord? Of van papier? Of van hun 'geheugen'? Welk deel van je lichaam zou *jij* graag omgevouwen willen hebben?
2. ***Mensen die bepaalde woorden onderstrepen.***
ALLE WOORDEN ZIJN VAN BELANG!
3. ***Mensen die meteen het einde gaan lezen.***
Als het de bedoeling was het einde eerder te lezen, dan had het 'het middenstuk' geheten.
4. ***Mensen die het al na één alinea opgeven.***
Waar ben je bang voor? Nog eens twaalf seconden verspillen?
6. ***Dat ik niet kan tellen.***

Goed, je had het misschien al geraden door de titel, maar ik ga je nu een verhaal vertellen over Het Boek Dat Niemand Wilde Lezen. Het is een heel ontroerend verhaal, en ik kan in alle bescheidenheid zeggen dat dit weleens het belangrijkste boek aller tijden zou kunnen zijn.

Zakmesvouw

Simpel Omklapvouw

Oprolvouw

Vouw met Gebogen Armen,
ook wel genoemd: 'Draaikolk'

Regenboogvouw

Zigzagvouw

Nauwelijksvouw

Afb. 4

LICHAAMSVOUWEN

(diverse voorbeelden)

Waarom? Omdat het het eerste boek is dat geschreven werd *door een boek*. De meeste boeken zijn geschreven door een schrijver.

En neem maar van mij aan dat schrijvers behoorlijk irritant kunnen zijn. Ze gaan maar door en door, vullen de ene na de andere bladzijde, maar ze hebben geen idee hoe het is om een boek te *zijn*. Ze denken dat wij alleen maar bestaan om hun een plezier te doen! Maar wat weten zij van hoe het *werkelijk* is om een boek te zijn?

Dat gaat nu dus veranderen.

Ik ben nu de baas, dus doe maar een stapje naar achteren* en maak je stoelriemen vast: het wordt een wilde rit.

---

* Maar niet té ver naar achteren gaan staan, want dan kun je dit boek niet meer lezen. Tenzij je door een verrekijker kijkt, maar in dat geval vraag ik je: 'Waarom kijk jij door een verrekijker?' En bovendien: waarom sta jij rechtop met een stoelriem om? Ga zitten! Ik probeer hier een boek te schrijven!

AANBEVOLEN AFSTAND
TUSSEN JOU EN DIT BOEK

1. Te dichtbij

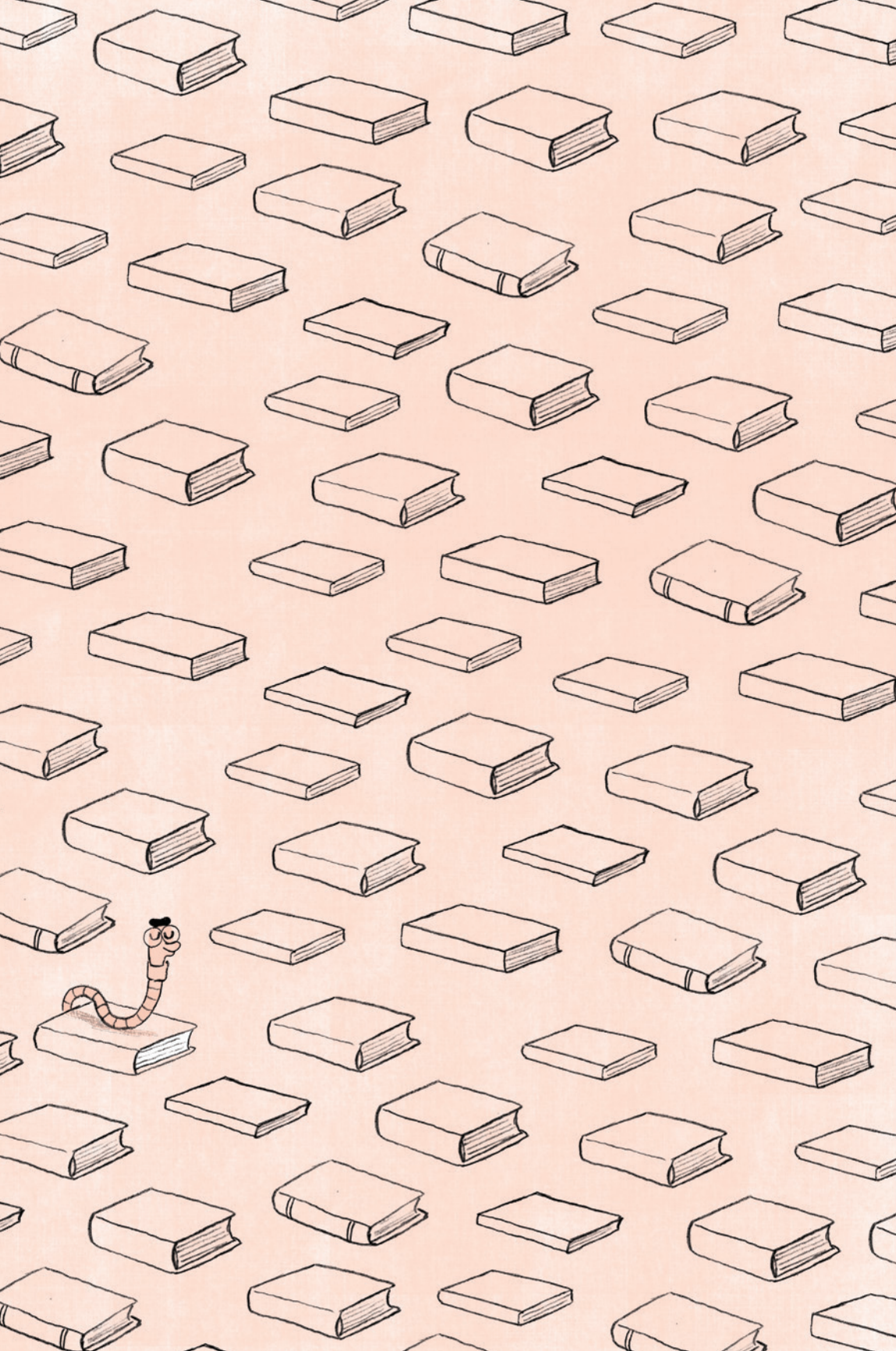
2. Te ver weg

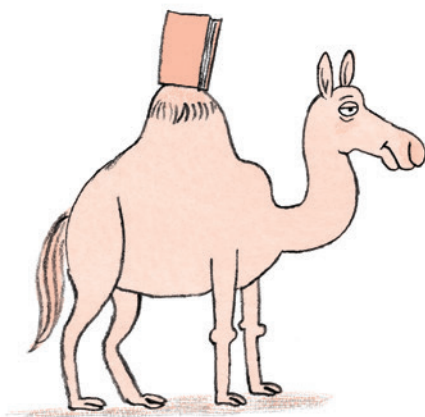

3. Precies
goed

HOOFDSTUK EEN

**WAARIN IK HET ONSTERFELIJKE
(BESTSELLER*)VERHAAL VERTEL VAN HET
BOEK DAT NIEMAND WILDE LEZEN**

Het Boek Dat Niemand Wilde Lezen had geen omslagontwerp dat glom, dat magisch was of eng. Het Boek Dat Niemand Wilde Lezen had helemaal geen omslagontwerp. Tenzij je 'gewoon' een ontwerp noemt. Het enige wat je ervan bijbleef, was... nee: alweer vergeten.

---

* Dat hangt af van hoe het verkoopt. Ik snap nooit waarom boeken die veel verkopen 'bestsellers' heten. Seller komt van het Engelse *to sell*, dat 'verkopen' betekent. Maar wat is er dan zo 'best' aan hoe ze verkocht werden? Er zijn er gewoon 'meer' van verkocht dan van andere boeken. Ze zouden dus 'meersellers' moeten heten.

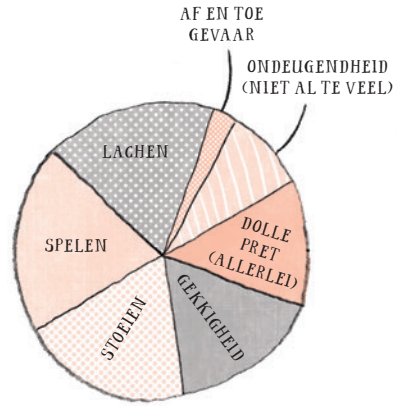
De enige indruk die Het Boek Dat Niemand Wilde Lezen maakte, was dat het totaal geen indruk maakte. Het had een grijsachtige non-kleur, als de weerspiegeling van iets saais in een modderplas. Of laten we zeggen dat je op school zat en je liet je ogen een tijdje dwalen, zodat alles één wazige boel werd, een soort van niets wat je niet zou kunnen beschrijven. Zo zag dit boek eruit. Of, om het met een formule te zeggen: Plezier op Omslag van Boek = Nul.

En wat de inhoud betreft...

Stel je het droogste blaadje voor dat je ooit hebt gezien. Zo'n blaadje dat, als je het zou oppakken, verkruimelt als een koekje waar iemand bovenop is gaan staan.

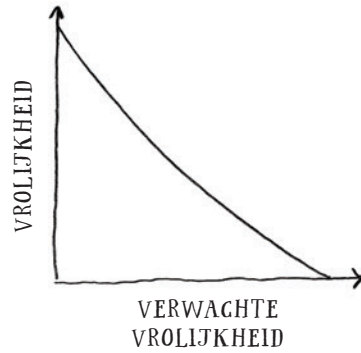
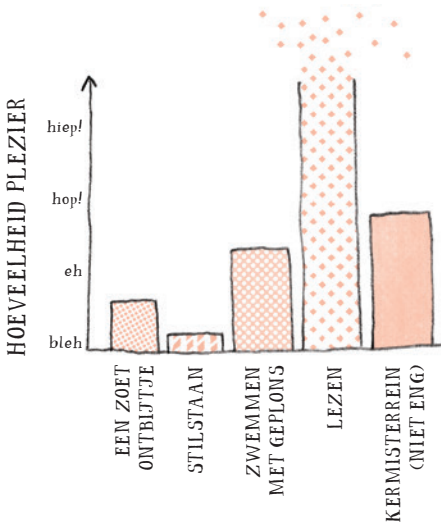
Vergeleken met dit boek lijkt zo'n blaadje op een onstuimig bloeiende tropentuin bestoven met de zachte nevel van een waterval.

LACHEN
 +
 VRIENDELIJKHEID
 -
 ZELFMEDELIJDEN
 =
 PLEZIER

Plezier als formule

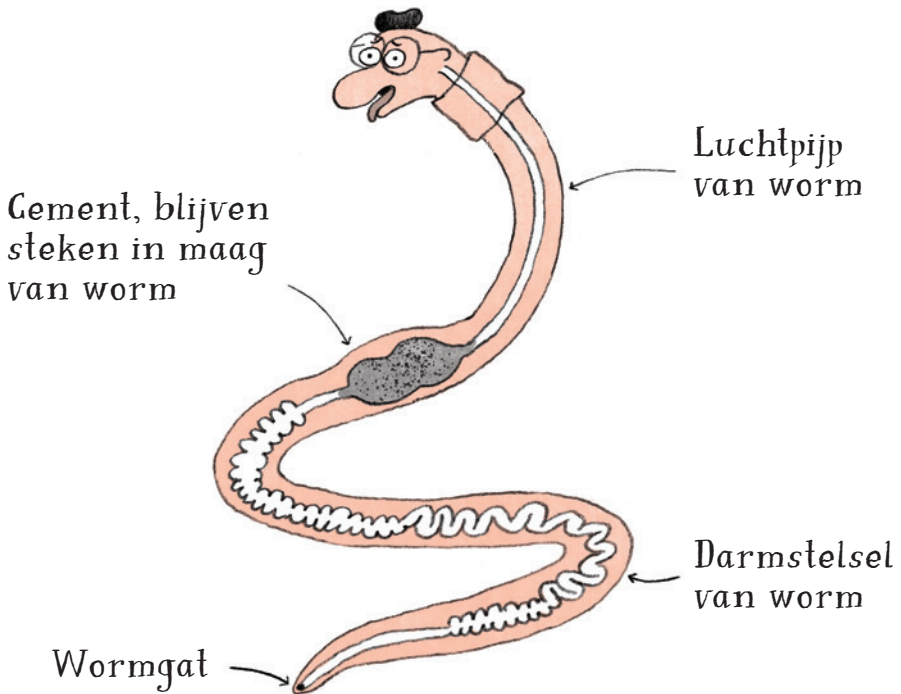
Plezier als cirkeldiagram

Plezier als een staafdiagram

Plezier als een grafiek

Het Boek Dat Niemand Wilde Lezen was zo dodelijk saai dat zelfs boekenwormen het opgaven. 'We komen er niet doorheen', zeiden ze dan. 'Het is net alsof je op cement kauwt.' En dan gingen ze ervandoor, op zoek naar gastvrijere boeken waarin ze zowel konden slapen als ontbijten.

Afb. 7 SPIJSVERTERINGSKANAAL VAN BOEKENWORM
NADAT HIJ OP CEMENT GEKAUWD HEEFT

Er zijn mensen die zeggen dat ze boeken lekker vinden ruiken. Oké, dan hebben die mensen Het Boek Dat Niemand Wilde Lezen nog niet geroken. Het Boek Dat Niemand Wilde Lezen was een muffe ouwe stinkbuil, met een mengeling van schimmel, klam en met stof bedekt mos en, ergens ver weg, de geur van sportdagsokken. Maar we kunnen Het Boek Dat Niemand Wilde Lezen niet de schuld geven dat het zo rook: het kon zich natuurlijk niet wassen.

Boeken doen het niet erg goed in de douche. Of het bad. Zelfs een vochtig doekje kan al te veel voor ons zijn. Daar worden we helemaal droevig en doorzichtig van. En wanneer we uitdrogen (*als* we uitdrogen) beginnen we uit te zetten. Voor je het weet zijn we pafferige rampen die nauwelijks rechtop kunnen blijven staan. Sommige van ons vallen letterlijk uiteen. Andere worden (slik) *onleesbaar*.

Voor ons boeken is het woord *onleesbaar* een van de griezeligste woorden in het woordenboek (dat is een heel goede vriend van mij). Weet jij wat het betekent? *Onleesbaar* betekent dat iets onmogelijk of vrijwel onmogelijk te lezen is omdat het zo onduidelijk is.

Als een boek onleesbaar wordt, wat is het dan nog?

Heb je die oude filosofische vraag weleens gehoord:
'Als er in het bos een boom omvalt, en niemand is
erbij om het te horen, maakt hij dan geluid?'

Ik weet dus het antwoord op die filosofische vraag.
Het antwoord is:

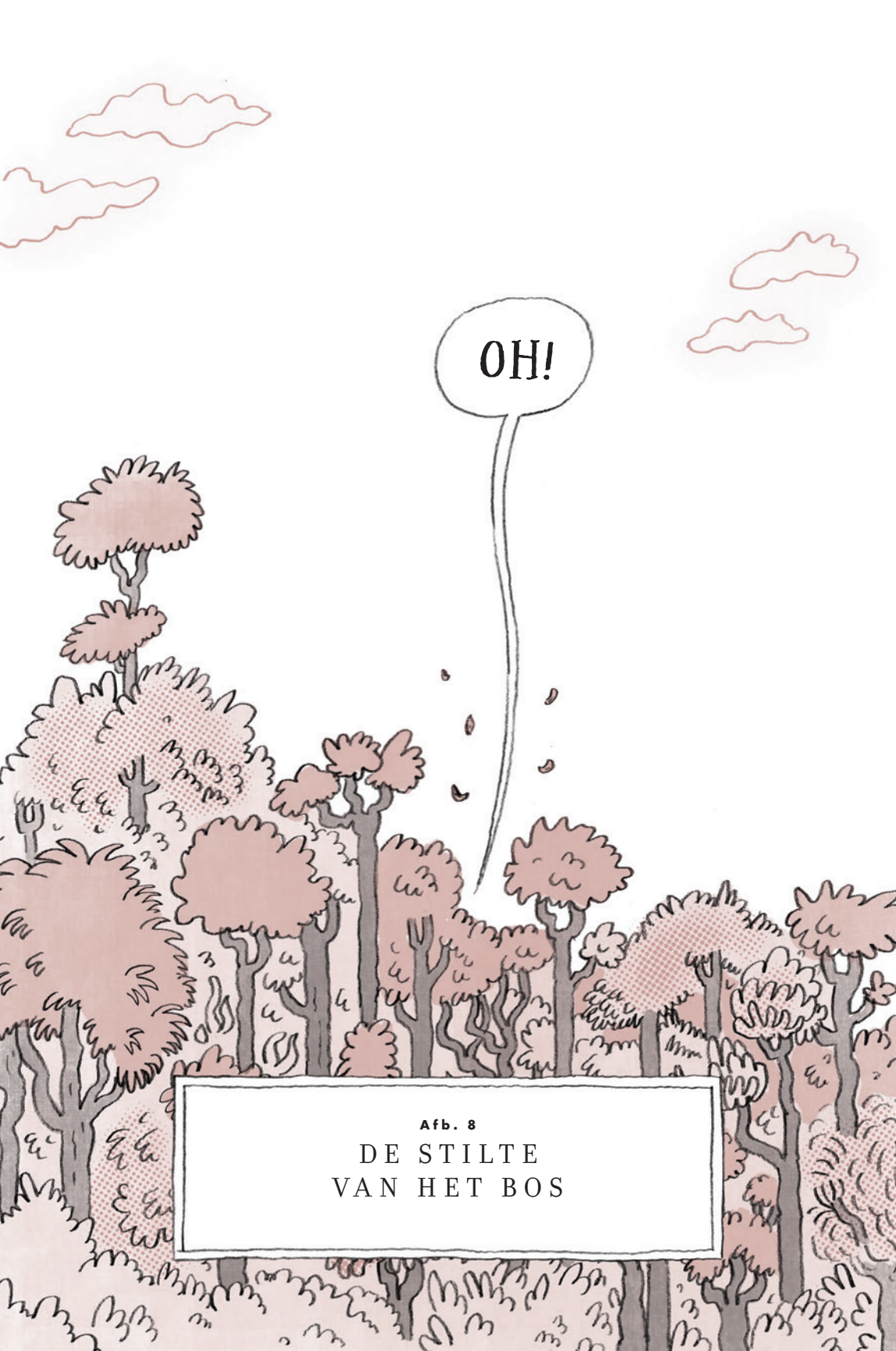
Ja.
Dat doet hij.
Tuurlijk.

Ik weet ook welk geluid hij maakt. En dat geluid is:
'Oh!'

Dat weet ik, snap je, omdat wij boeken *daar* zijn.
Papier *komt van bomen*. Wat inhoudt dat we ooit
binnen in die bomen waren. En als er niemand in
de buurt is (geloof me maar), dan gaan die gasten
tekeer.*

---

* Of om het anders te zeggen: bomen zijn niet altijd sterke, stille types.
Na een val houden ze zich niet in, qua taal. Je weet wel: dat wat je
ouders schreeuwen en waarvan ze dan meteen zeggen: 'Dit mag je
niet herhalen op school.'

OH!

Afb. 8
DE STILTE
VAN HET BOS

Het idee achter die 'Als een boom omvalt in een bos'-grap heeft te maken met de vraag: *wat is een geluid?* Een geluid moet *gehoord* worden. Als er niemand is om het te horen, kan een geluid dan wel bestaan?

Ik vraag me soms af of dat ook niet opgaat voor ons boeken. Als niemand ons kan lezen, *wat zijn* we dan? Als niemand jou *ziet*, ben je dan eigenlijk wel een persoon? Hoe kun je dan weten of je echt bent? Dan zou je onzichtbaar zijn!*

Wij boeken hebben het nodig om gezien te worden. We hebben het nodig om vastgehouden te worden. We hebben het nodig om gehoord te worden. Ik denk dat het daarom is dat kinderen de beste lezers zijn, omdat al die dingen ook voor hen gelden.**

Je denkt nu waarschijnlijk: als je het leuk vindt om een boek vijftig uur achter elkaar te horen klagen, is dit allemaal heel mooi, maar hoe zit het met het *verhaal?*

---

* Problemen hebben met onzichtbaarheid betekent ook: mensen die tegen je opbotsen, en het feit dat je nooit eens leuk op een foto staat.

** Ik weet niet of dit waar is, ik probeer je gewoon aan mijn kant te krijgen.

Paspoortcontrole

Botsingen

Vertrappingen

Afb. 9

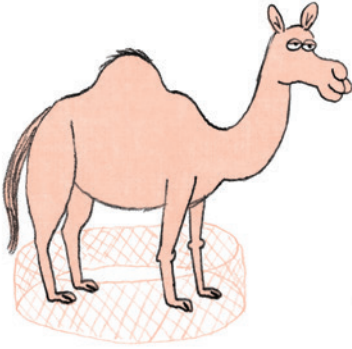
(problemen met)
ONZICHTBAARHEID

Wanneer ga je daar nu eens mee verder en vertel je ons meer over Het Boek Dat Niemand Wilde Lezen? Want op dit moment (of misschien, als je helemaal eerlijk bent, al een tijdje vóór dit moment) denk je dat *dit* Het Boek Dat Niemand Wilde Lezen is. Waarop ik zou willen zeggen: hou je kameel nog even in bedwang – het verhaal komt er *echt* aan. En (trouwens) we zijn al *een klein eindje* op weg in het verhaal.

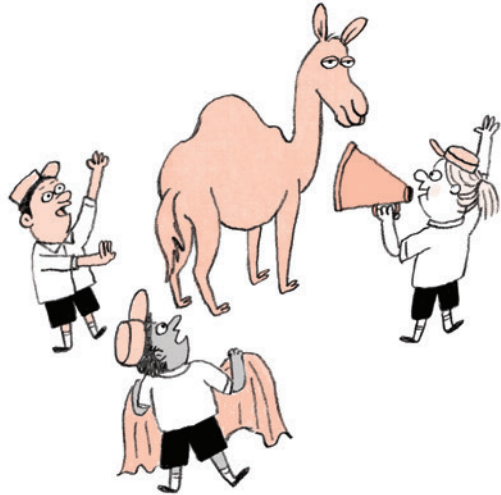
We weten nu hoe Het Boek Dat Niemand Wilde Lezen eruitzag (beetje mwa), voelde (hl drg) en rook (niet lekker), maar hoe zit het met de inhoud?

Want een boek is niet enkel een voorwerp. Het is net een bezorgvoertuig: een overvolle vrachtwagen die vlak bij je hoofd parkeert, beladen met taal en verhaal en ideeën.

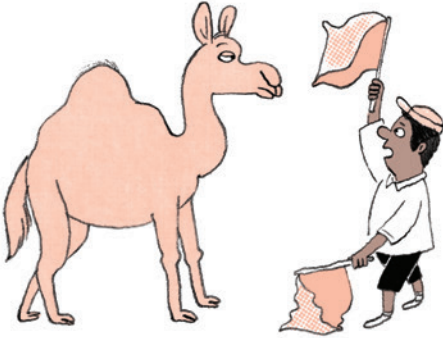
Daarom weet jij ook dat, wanneer je tegen je vriend zegt: ‘Heb jij dat en dat gelezen?’, die niet JOUW exemplaar gelezen hoeft te hebben om te kunnen antwoorden.

Kamelenhek

Kamelenherrie

Kamelentekens

Kamelenstraf

Afb. 10

KAMELEN BEDWINGEN

(diverse methodes)